

E-bok 030

SINGEL MED EGET FIRMA

HVA DU BØR VITE

2012

Otto Risanger

skatt og økonomi
drivBEDRE.no

Otto Risanger

[Gå til innhold](#)

SINGEL
MED
EGET
FIRMA
Hva du bør vite

R!SANGERS E-BOK 030 - **DrivBedre-pakken**

Utgitt av R!SANGER AS
Dronningensgt 22, 0154 OSLO
Tlf: 22 33 39 27
post@risanger.no
www.risanger.no

Forsideomslag:
Rune Drevland –
rune@push-design.no

© Otto Risanger 2006-12

ISBN 978-82-7573-134-8

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, Interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

LES MINDRE - LÆR MER!

R!SANGERS E-BØKER i **DrivBedre-pakken** skal på kort tid gi deg innblikk i og oversikt over temaer der du ønsker bedre innsikt. Du skal lære hvordan tingene virker og henger sammen, uten å gå veien innom alle forbehold, alle detaljer og alle faguttrykk.

Kunder om DrivBedre-pakken (40 ebøker i oppdateringsabonnement):

“Utrolig mye nyttig informasjon. Veldig verdifull tjeneste” – “Har spart meg for titusener av kroner” – “Hadde aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv” – “Sparte meg for mye penger” – “En god investering!” – “Prisen tatt i betraktning var det ingen tvil om å kjøpe hele pakken”

Les mer på www.risanger.no/drivbedre-pakken

INNHold

1) Å være singel

Velger å leve alene - Ingen å dele utgiftene med - Mer for pengene - Budsjett og regnskap - Økt handlefrihet

2) Egen virksomhet

Firmatyper for single - Eiers adgang til midlene - Registrering - Kapitalinnskudd - Private verdier inn i firmaet - Regnskap og revisjon - Ansvar/risiko - Firma i fellesskap - Delvis utleie av egen bolig - Fradrag for næringsdrivende etter pendlersatser - Firmabil - Foreldrefradrag - Barns inntekt - Ungdom kan slippe skatt - Kontorgodtgjørelse - Frynsegoder i jobben

3) Barnet jobber i virksomheten

Timesatser for barns arbeid i foreldres bedrift - Særskilt oppgaveplikt - Mindreårige barn - Krav til dokumentasjon - Salgsinntekter i tilknytning til foreldres bedrift

4) Inn i forhold

Samboere: Ikke rettigheter som gifte - Ikke plikt til å forsørge - Fast samboerforhold: Tapt barnetrygd - Innflyttingsdato kan ha betydning - Eneieie - Sameie - Ektefeller: Gjensidig underholdsplikt - Opplysningsplikt om økonomiske forhold

5) Ut av forhold

Separasjon, samlivsbrudd - Flytte ut før årsskiftet? - Lavere skattetrekk for aleneforsørger - Ytelser etter folketrygdloven - Fordeling av barnas ting - Skattekasse 2 for aleneforsørgeren - Foreldrefradrag - Skattekontoret etter bruddet - Bidragsforskudd - Barnebidrag - Ta kontroll over bidraget og spar gebyr - Midlertidig bolig - Bruksrett til bolig - Rettssak om bolig og innbo

6) Skilsmisse og virksomhet

Løsninger må skreddersys - Næringsvirksomhet startet før etkeskapet - Særeie i næring - Eks-ektefelle jobbet i bedriften - Eierandeler til barna? - Legge ned og starte på nytt - Næring med underskudd - Salgsverdi er ikke nykjøpsverdi - Goodwill, forretningsverdi - Eget AS: Verdifastsettelse - Enkeltpersonforetak: Verdifastsettelse - Driftsmidler ut av firmaet

7) Testament, arv

Enslige skriver oftere testament - Barn og testament - Barnløs samboer uten testament - Formkrav til testament - Trengs advokat? - Barns arverett - Mest mulig arv til barna nå - Arveavgift - Ligningen etter et dødsfall - Hvem bestemmer over gravferden?

1) Å VÆRE SINGEL

38 PROSENT AV HUSHOLDNINGENE

■ Hvor mange er single i dag?

SVAR: Vi lever i dag singel lenger utover i 20-årene enn vi gjorde tidligere. Det er flere samlivsbrudd, vi utsetter samboerskap og giftermål, og studentmassen er større.

En stadig større del av befolkningen er aleneboende. I dag kan om lag 800.000 mennesker regnes å høre til denne gruppen i Norge. I tillegg er mange aleneforsørgere med barn, eller studenter.

To tredeler av nordmenn i aldersgruppen 20-30 år bor for seg selv, mot bare én av fire i aldersgruppen 40-60. I Oslo består over halvparten av husstandene av kun én person.

Statistisk Sentralbyrå (SSB) oppsummerer: Perioden etter annen verdenskrig var kjernefamiliens storhetsperiode. Giftermålshyppigheten var høy, og andelen enpersonhusholdninger sank svakt. Fra begynnelsen av 1970-tallet sank så ekteskapshyppigheten, samtidig som antall skilsmisser økte. Til sammen har dette ført til mer enn en dobling av andelen enpersonhusholdninger: 38 prosent av husholdningene består nå av aleneboende, og disse utgjør 17 prosent av alle personer.

Enpersonhusholdninger er særlig vanlig i bykjernene i de store byene og i spredtbygde strøk.

INGEN Å DELE UTGIFTENE MED

■ Hvorfor er det så mange enslige med dårlig råd?

SVAR: Sammen med aleneforsørgere er single den gruppen som har dårligst råd. Selv om mange single naturligvis har god økonomi, er tallenes tale klar. Det er flere single enn toinntektsfamilier som sliter økonomisk.

Adresseavisen sammenfattet situasjonen slik: "Enslig er ikke synonymt med ensom - for mange er enslig tettere knyttet til "dyrt". Veldig mange av landets enslige - og de er den hurtigst voksende gruppen - har en anstrengt økonomi, som oftest fordi de ikke har noen å dele utgiftene med."

Tall fra SSB viser at de som bor alene i gjennomsnitt har 200.000 kroner i utgifter i året. Par uten barn har 320.000 kroner i utgifter, eller 160.000 kroner per person. Med andre ord koster det 40.000 kroner mer per voksen person å bo alene enn å bo sammen.

FBI/NRK: - Og når en tenker etter er det jo ikke det minste rart. De aleneboende må betale akkurat den samme fastavgiften på telefonen som dem som deler utgiftene med andre. De må betale den samme fastavgiften på strøm, og kommunene slår ikke av på avgiftene til vann og kloakk bare fordi du bor alene. Heller ikke NRK bryr seg om det er en eller ti som ser på et fjernsynsapparat - lisensen er den samme.

MER FOR PENGENE

■ Hva kan single gjøre for å få mer ut av pengene sine?

SVAR: I tillegg til de generelle rådene om budsjett og økonomistyring som gjelder alle, uansett familiesituasjon, er her noen flere innspill (som blir behandlet grundigere andre steder i denne boka):

- Bolig: Kjøpe større bolig, sammen med andre, og fordele basisutgiftene på flere.
- Bolig: Kjøpe større bolig, og leie ut deler av boligen til andre, også her for å fordele basisutgiftene på flere. Leier du ut mindre enn halvparten av boligarealet, er leieinntekten skattefri.
- Bil i Oslo og andre større byer: Sjekk økonomien i ha bil gjennom medlemskap i Bilkollektivet. Andre steder: Dele bil med nabo eller venn.
- Feriereiser: Eksplosjonen i flybilletter til lavpris i inn- og utland gir nye muligheter. Rimeligere losji for én-personer kan ofte finnes via søk på nettet. Charterturene er ikke lenger eneste alternativ for billige Syden-reiser. De blir mye dyrere for single som ikke har en partner å dele seng med.
- Forsikring: Noen selskaper senker premien for biler som ikke kjøres av andre.
- Telefon: Trenger en aleneboer både fast telefon og mobil? Stadig flere bruker kun mobil.
- Avis: Byttelåne aviser med naboen.

BUDSJETT OG REGNSKAP

■ Er budsjett og regnskap bryet verdt for en som bor alene og styrer seg selv?

SVAR: Mange småutgifter som du knapt legger merke til kan vokse til store beløp.

Enhver husholdning - også den på én person - bør minst en gang i året finne ut av hvor mange penger den kan disponere og samtidig hvilke utgifter som ikke kan unngås.

Et fornuftig husholdningsbudsjett settes opp månedsvis. Men det er helt avgjørende at det blir kontrollert ved at det føres regnskap. Dette er akkurat det samme som i næringslivet. Øker utgiftene, men ikke inntektene, blir det vanskeligere å betale regningene.

Med den oversikten som budsjett og regnskap gir, kan dere prioritere pengebruken slik dere finner det mest hensiktsmessig.

- Finn fram alle regninger og notater som viser hva pengene dine går til.
- Før nøyaktig regnskap - iallfall i én kalendermåned.
- Sett opp 12 månedsoversikter der du har plassert alle utgifter i den måneden de skal betales.
- Legg sammen alle månedstall til en årsoversikt, og del på 12. Det gir deg et gjennomsnittlig månedsbudsjett.

2) EGEN VIRKSOMHET

FIRMATYPER FOR SINGLE

■ **Jeg har tenkt å gå i gang med eget firma. Hvilke typer firma det går an å opprette når jeg både skal være eier og den eneste som arbeider?**

SVAR: Et enkeltpersonforetak (her forkortet ENK) er enkelt å gå i gang med, og har bare én eier. Det andre alternativet er et aksjeselskap (AS) der du selv eier alle aksjene, eventuelt et norsk underforetak (NUF) der du er eneinnehaver.

Andre firmatyper - som deltakerlignet selskap (ANS, DA mv) eller samvirkeforetak (SA) - fordrer at man er minst to som oppretter selskapet.

ENKELTPERSONFORETAK

Som innehaver av et enkeltpersonforetak er du selvstendig næringsdrivende. Du er ikke ansatt i ditt eget foretak, og du mottar ikke lønn, men skatter hvert år for foretakets regnskapsmessige resultat (overskudd).

Resultatet kommer fram i årsregnskapet, som føres i næringsoppgaven som leveres sammen med selvangivelsen. Resultatet overføres til selvangivelsen og blir en del av ligningen sammen med andre inntekter og fradrag.

Går selskapet med underskudd, føres også dette videre til en egen post i selvangivelsen din, der underskuddet går til fradrag i andre inntekter.

Som du skjønner: Din egen økonomi er tett sammenvevd med foretakets økonomi.

AKSJESELSKAP

I et AS er det annerledes. Selv om du eier alle aksjene i selskapet og driver det som du vil, snakker vi her om to forskjellige økonomier.

Det vanlige er at eieren av eget AS er ansatt i selskapet og mottar lønn. Er det økonomisk grunnlag for det, kan eieren også motta utbytte.

NUF – NORSK UNDERFORETAK

Et norsk NUF er et underforetak av et selskap opprettet i et annet land. Som eier av det utenlandske selskapet registrerer du et NUF (Norskregistrert Utenlandsk Foretak) i Norge.

Dette NUF-et driver så den virksomheten som rent faktisk foregår i Norge. Du er ansatt i selskapet og hever vanlig lønn.

REGISTRERING

■ Må et firma registreres i Brønnøysundsregistrene?

SVAR: Et AS eller et NUF må alltid registreres.

Et ENK er bare pliktig til registrering hvis foretaket driver handel med innkjøpte varer, eller sysselsetter mer enn fem personer i hovedstilling (dvs 20 timer eller mer per uke). Driver foretaket både med handel og annen virksomhet, må registrering i Selskapsregisteret skje dersom salget av de innkjøpte varene utgjør en vesentlig del av total omsetning.

REGISTRERINGSRETT

Enkeltpersonforetak som er fritatt for registreringsplikt har likevel rett til å la seg registrere hvis de ønsker det. Registrering i Enhetsregisteret er gratis (i motsetning til i Selskapsregisteret). Registrering gir foretaket organisasjonsnummer, noe som styrker foretakets seriøsitet overfor andre. Organisasjonsnummeret skal stå på bl a fakturaer og brevpapir.

MERK! Plikt til registrering i Enhetsregisteret - som altså er gratis - inntreer bl a dersom enkeltpersonforetaket skal registreres i arbeidsgiverdelen av A/A-registeret (fordi foretaket får ansatte), evt i Merverdiavgiftsregisteret (momspliktig omsetning over minstegrensen på 50.000 kroner i en 12 måneders periode).

KRAV TIL EGENKAPITAL/KAPITALINNSKUDD

■ Må jeg skyte penger inn i foretaket?

SVAR: I vår sammenheng: Bare i aksjeselskapet. Det er et krav om aksjekapital på minimum 100.000 kroner (beløpet vil bli redusert).

I et ENK eller NUF er det ingen krav om kapitalinnskudd.

HVA KAN VÆRE KAPITALINNSKUDD

■ Kan jeg bruke egen bil, datautstyr osv som kapitalinnskudd i AS-et i stedet for penger?

SVAR: Ja, på visse betingelser. Aksjeloven sier at skal aksjekapital i annet enn penger godtas, må det utarbeides en revisorbekreftet erklæring som bekrefter at eiendelene minst svarer til det avtalte beløpet. Verdssetting av immaterielle rettigheter skal begrunnes særskilt. En plikt til å utføre et arbeid eller en tjeneste for selskapet kan ikke brukes som aksjeinnskudd.

Noe formelt kapitalinnskudd fra innehaverens side i et enkeltpersonforetak er ikke aktuelt. Innehaverens og foretakets økonomi henger sammen, og det berører begge "parter" om innehaveren feks tar opp en kassakreditt for å styrke likviditeten i næringen.

PRIVATE VERDIER INN I FIRMAET

■ Kan jeg selge private gjenstander til mitt eget firma?

SVAR: Aksjonærer kan overdra verdier og gjenstander til et aksjeselskap og motta betaling. Det skal foreligge en revisorbekreftet erklæring om at verdiene eller gjenstandene minst svarer til avtalt beløp.

En innehaver av et ENK kan føre private gjenstander inn i regnskapet til sitt enkeltpersonforetak dersom bruken av gjenstandene tilsier det. Har han feks datautstyr privat hjemme, eid av ham selv, og dette utstyret blir flyttet til lokalene til foretaket for bruk der, blir utstyret å regne som driftsmiddel og kan utgiftsføres (eller saldoavskrives).

MERK! Brukes gjenstanden privat og ikke i inntektsgivende aktivitet, skal den ikke inn i den næringsdrivendes regnskap.

TIPS! Brukes gjenstanden hovedsakelig privat, men også litt i næring, kan det ofte/normalt føres et skjønnsmessig fradrag i den næringsdrivendes regnskap. Kunne eiendelen ha vært kostnadsført eller avskrevet om den hadde vært driftsmiddel, kan eieren "kostnadsføre en del av verdiforringelsen som etter en skjønnsmessig vurdering faller på bruken i inntektsgivende aktivitet" (Lignings-ABC).

REGNSKAP

■ Har et firma regnskapsplikt?

SVAR: Et AS har alltid full årsregnskapsplikt. Det har også et NUF. Et enkeltpersonforetak - dvs du som selvstendig næringsdrivende - har etter regnskapsloven kun bokføringsplikt (begrenset regnskapsplikt) så sant du ikke har eiendeler i næringen på minst 20 millioner kroner eller flere enn 50 ansatte.

Det er nok for en innehaver av et ENK under grenseverdiene at han eller hun leverer næringsoppgave mv som sitt årsoppgjør sammen med selvangivelsen.

Dette var bare startsidene i denne e-boka

Du har her fått en liten smakebit fra én av Risangers rundt 40 e-bøker (pdf). Disse e-bøkene kan kjøpes enkeltvis. De er også samlet - med 80 prosent rabatt! - i den store **DrivBedre-pakken Skatt & økonomi**. Mer info på vårt nettsted www.risanger.no.

I DrivBedre-pakken Skatt & økonomi finner du et vell av informasjon og tips, skreddersydd til bruk for næringsdrivende og små firmaer.

E-bøkene oppdateres jevnlig. Det betyr at innholdet er ajour i forhold til gjeldende bestemmelser.

Som abonnent kan du bruke DrivBedre-pakken Skatt & økonomi akkurat som du selv ønsker: Du kan laste ned én, noen - eller alle - e-bøkene og ha dem lokalt på din egen datamaskin, akkurat når det passer deg selv. Eller du kan lese e-bøkene på nettet, akkurat når det passer deg selv.

Liker du best å lese på papir, skriver du bare ut de delene av den aktuelle e-boka som du vil gjennomgå. Vår garanti er at opplysningene er oppdaterte og kurante.

Skjer det endringer som har betydning for deg som driver firma, får du melding om det i en e-post. Etterhvert som endringene innarbeides i e-bøkene, kan du lese på nettet eller laste ned helt ajourførte e-bøker, eventuelt skrive ut det du ønsker.

E-bokpakkene dekker blant annet disse områdene:

- beste selskapsform
- moms
- skattetips
- fradrag i eget firma
- biløkonomi
- reise og diett
- regnskap og bokføring
- pensjon i eget firma
- trygderettigheter

På kjøpet får du Otto Risangers daglige nyheter om skatt og økonomi på www.risanger.no. Dessuten blir du med i vår eksklusive **svartjeneste** kun for våre abonnenter: Otto Risanger svarer på dine spørsmål om skatt osv.

Les mer om abonnement på våre DrivBedre-pakken Skatt & økonomi her: <http://www.risanger.no/drivbedre-pakken>

Les mer om våre e-bøker her: <http://www.risanger.no/produkter/eboker>

Se på neste side noe av det våre kunder sier.

Dette sier abonnentene om Risangers e-bokpakker

"Jeg har lært utrolig mye dette året som abonnent på DrivBedre."
Liv Janne Brennsæter, RÅHOLT

"Takk for rask ekspedering og godt opplagt stoff. Godt forklarande."
Kåre Solheim, LÆRDAL

"Takk for nyttige og praktiske råd!"
Gunn Helleland, IBT SydVest, LODDEFJORD

"Er meget fornøyd med tjenesten, og synes du gjør en fantastisk bra jobb med den informasjonen du gir oss. Med kun meg selv i enkeltmannsforetak hadde jeg aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv."
Jeanette Hustad, Bewebbed, SANDNES

"Tusen takk for kjempegode og lærerike e-bøker!"
Eirik Sandal Lund, Bilde og Tekst ANS, HAUGESUND

"Takker for et meget matnyttig sett med e-bøker og tilhørende nyhetsbrev, det har vært verdt sin vekt i gull for min bedrift som ble startet i mai!"
Kristian Berge Nessa, Cavatina Software AS, TANANGER

"Synes DrivBedre-pakken er et fantastisk bra oppslagsverk."
Svein Hylland, Toppen Trearbeid & Høvleri, ODDA

"Takk for mange gode tips."
Jon-Erik Hammer, daglig leder, V, D & H NUF, FYLLINGSDALEN

"Fin, kjapp og lett tilgjengelig info! Takk."
Johan F. Jakhell, assosiert partner, Tennebø & Partners, OSLO

"DrivBedre-pakken er svært nyttig for meg som har begynt å føre regnskapet selv i år. Du gjør det mulig for meg å få dette til på en bra måte og spare meg flere tusen kroner med dine tips og forklaringer."
Benjamin R. Warin, Impress Presentasjoner, HURDAL

"God og lettlest. Det er fint å få kjennskap til regler og fallgruber. Slikt får vi aldri i forståelig form fra revisorer og ligningsmyndigheter."
Sverre Grøtte, Vare-Nytt Tekstilsenter AS, EIDE